

سال پانزدهم، شماره ۵۱
پاییز ۱۳۹۴، صفحات ۲۹۴-۲۸۱

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه علمی-پژوهشی فضای جغرافیایی

سعیده میرحق جو لنگرودی^۱
فاطمه علی نژاد چمازکتی^۲

«مقاله ویژه»

کارنامه علمی مجله فضای جغرافیایی در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام ISC

چکیده

این مطالعه با هدف بررسی وضعیت انتشارات علمی مجله فضای جغرافیایی در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۳ با رویکرد علم‌سنجی انجام شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که مجله فضای جغرافیایی در پنج سال مورد بررسی ۲۲۳ مقاله به چاپ رسانده است که از این تعداد حدود ۸۶ درصد مقالات به صورت چندنویسندگی انجام گرفته و بیانگر آن است که روابط هم‌تالیفی در میان نویسندگان مجله به وفور یافت می‌شود و شاخص درجه همکاری در سال‌های مختلف نیز این مساله را تایید می‌نماید. همچنین میانگین شاخص همکاری در هر مدرک ۲/۵ بوده است. به بیان دیگر در هر مدرک بیش از دو نفر با هم همکاری دارند. ۵۷ درصد از همکاران نویسندگان از دانشگاه‌های مختلف بوده و این مساله بیانگر عدم مشارکت گروهی بین دانشگاهی نویسندگان این مجله است. نویسندگان دانشگاه تبریز ۲۰ درصد از مقالات این مجله را تولید نمودند.

کلید واژه‌ها: مجله فضای جغرافیایی، کارنامه علمی، روابط هم‌نویسندگی، شاخص همکاری، درجه همکاری.

E-mail: mirhaghjoo@isc.gov.irl

۱- عضو هیات علمی مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، ISC.

۲- عضو هیات علمی مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری، ISC.

مقدمه

زنجیره تولید، انتشار و به‌کارگیری دانش فرایند مستمر و پیچیده‌ای است که مستلزم فعالیت، همکاری و تعامل اجزاء و نهادهای مختلف برای تکمیل زنجیره است (هیل^۳، ۲۰۰۶: ۱۴) تولید علم موجب افزایش دانش و فناوری و در نتیجه اشتغال و ثروت شده و در نهایت موجب صلح، قدرت و امنیت اجتماعی می‌گردد (صبوری، ۱۳۸۲: ۲۳-۲۱). یکی از شاخص‌های تولید علم هر کشور بررسی کمی و کیفی تولیدات مجلات علمی آن کشور می‌باشد. در این راستا یکی از ملاک‌های ارزیابی توان علمی، تعداد مقالات نمایه‌شده مجلات علمی در نمایه‌های معتبر می‌باشد. برای دسترسی به بهترین مجله‌ها، از روش‌های گوناگونی استفاده می‌شود. یکی از معمول‌ترین و متداول‌ترین معیارهای ارزیابی مجله‌ها که در سطح بین‌المللی مطرح می‌باشد، معیارهایی است که توسط ناشران معتبر بین‌المللی مانند موسسه اطلاعات علمی^۴ رواج یافته است (نوروزی چاکلی؛ نورمحمدی، ۱۳۸۶: ۲۳)؛ و از آن‌جا که یکی از گام‌های مهم در شناسایی نیازهای اساسی کشور که در درجه‌دهی و تعریف پژوهش‌های آتی نقشی محوری دارد، بررسی و تجزیه و تحلیل مجلات علمی می‌باشد و دلیل این امر به نقش این مجلات مربوط می‌شود که یکی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین جایگاه‌ها را در ارائه دانش علمی کشور عهده‌دار هستند. در این پژوهش تلاش می‌شود به تحلیل و ارزیابی یکی از مجلات علمی پژوهشی کشور "مجله فضای جغرافیایی" پرداخته شود و با ارزیابی مقالات نمایه‌شده آن در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام^۵ چشم‌اندازی کلی از رویکرد علمی این نشریه ارائه گردد، تا براین اساس، مسئولان و پژوهشگران مجله بتوانند از نقاط ضعف و قدرت خود آگاه شوند و به تقویت توانمندی‌ها و حوزه‌های علمی پرکار و نیز زدودن ضعف‌های موجود بپردازند و به پربارترکردن کارنامه علمی و ارتقاء ساختار فکری خود کمک نمایند. در همین راستا مسئله پژوهش این خواهد بود که ارزیابی و تحلیل علم‌سنجی مجله فضای جغرافیایی در طی سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۳ چگونه بوده است؟

اهداف پژوهش

- شناسایی تعداد و روند تولیدات علمی نویسندگان مجله فضای جغرافیایی در بازه زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳.
- بررسی الگوی مشارکت و نسبت تولیدات انفرادی و مشارکتی نویسندگان مجله فضای جغرافیایی.
- توزیع مشارکت درون‌دانشگاهی و بین‌موسسه‌ای نویسندگان مجله فضای جغرافیایی.

3- Hil

4- Institute of Scientific Information (ISI)

5- Islamic World Science Citation Center

- تعیین پرتولیدترین دانشگاه در تالیف مقالات مجله فضای جغرافیایی.
- تعیین پرکارترین نویسنده مجله فضای جغرافیایی.
- تعیین درجه همکاری نویسندگان مجله فضای جغرافیایی.
- تعیین شاخص همکاری نویسندگان مجله فضای جغرافیایی.

پیشینه پژوهش

علی نژاد و همکاران (علی نژاد و همکاران، ۱۳۹۳: ۱۶۵-۱۸۱) در پژوهشی به بررسی شاخص‌های مختلف هم‌تالیفی نویسندگان مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی پرداختند، نتایج پژوهش آنان نشان داد که حدود ۶۰ درصد مقالات با مشارکت دو نویسنده انجام شده است و ۷۸ درصد از نویسندگان مجله، روابط هم‌نویسندگی داشتند. تعداد ۴۲ مقاله با مشارکت نویسندگان همکار از یک دانشگاه تالیف شده و تنها در تالیف ۱۱ مقاله، نویسندگانی از دانشگاه‌های مختلف با هم همکاری نمودند و این بیانگر عدم همکاری گروهی بین دانشگاهی نویسندگان است.

اسدی و تقفی (۱۳۹۲: ۱۱۱-۱۳۴). در مقاله‌ای به بررسی میزان هم‌تالیفی پژوهشگران ایرانی در حوزه فنی و مهندسی در سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۰ پرداختند. یافته‌های آن‌ها نشان می‌دهد الگوی مشارکت نویسندگان به صورت دو نویسنده بوده است. به گونه‌ای که ۹۲ درصد تولیدات به صورت مشارکتی بوده است.

همایی و همکاران (۱۳۹۰: ۱۷۵-۱۹۴). در مقاله‌ای به تحلیل استنادی مقالات فصلنامه معرفت فلسفی پرداختند. داده‌های آن‌ها نشان می‌دهد که ۱۳۵ مقاله به صورت انفرادی و ۴۱ مقاله توسط دو نویسنده و تنها یک مقاله با همکاری سه نویسنده تالیف گردیده است.

دانش و همکاران (۱۳۸۸: ۵-۲۲). در پژوهش خود به بررسی مقالات حوزه کتاب‌داری و اطلاع‌رسانی در پایگاه امرالد طی سال‌های ۲۰۰۳-۲۰۰۵ پرداختند. یافته‌های آنان نشان می‌دهد که ۸۳۲۰ مقاله با همکاری ۱۰۷۶۰ نویسنده منتشر شده است. آنان همچنین به بررسی پرتولیدترین نویسنده، پرتولیدترین کشور، پرتولیدترین مراکز پژوهشی و پرتولیدترین مجلات پرداختند.

مواد و روش‌ها

پژوهش حاضر، پیمایشی با رویکرد علم‌سنجی است. در پژوهش پیمایشی، گردآوری نظام‌مند اطلاعات از نمونه‌ها یا پاسخ‌گویان به منظور شناسایی یا پیش‌بینی جنبه‌هایی از رفتار جامعه مدنظر است (کومار^۷، ۱۳۷۴). جامعه پژوهش را مقالات منتشر شده در مجله فضای جغرافیایی در بازه زمانی ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳ تشکیل می‌دهد. داده‌ها از سایت مجله فضای جغرافیایی و پایگاه استنادی علوم جهان اسلام گردآوری شد. تمامی مقالات این مجله از لحاظ وضعیت انتشارات در سال‌های مذکور، زبان نگارش، روند مشارکت گروهی نویسندگان، پرکارترین نویسنده، پرتولیدترین موسسه، توزیع مشارکتی و انفرادی نویسندگان و توزیع فراوانی نویسندگان همکار، شاخص همکاری و درجه همکاری مورد بررسی قرار گرفت. در تحلیل آماری مقالات، تمام داده‌ها وارد نرم افزار اکسل شد و بررسی و ارزیابی صورت گرفت و جداول و نمودارها رسم گردید.

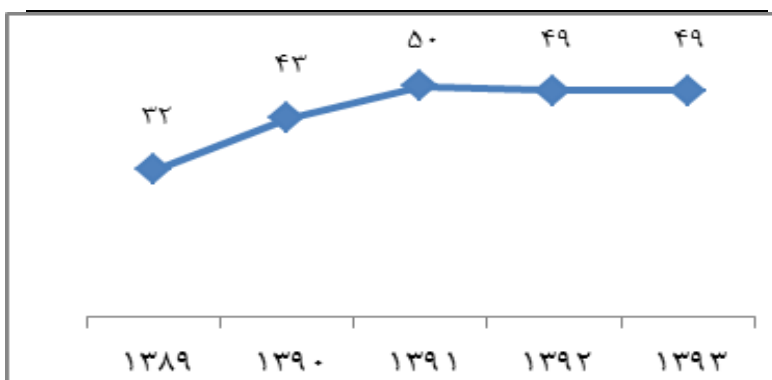
یافته‌ها و بحث

داده‌های اولیه در مورد مجله فضای جغرافیایی از طریق پایگاه استنادی علوم جهان اسلام و همچنین سایت خود مجله استخراج گردید. با توجه به پنج سال مورد بررسی، ۲۰ شماره مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفت. در این قسمت تلاش شده است به صورت آماری و با کمک جداول، توزیع فراوانی داده‌های به‌دست آمده مورد بررسی قرار گیرد. در جدول شماره ۱ توزیع فراوانی مقالات مجله فضای جغرافیایی در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۳ نشان داده شده است.

با توجه به جدول شماره (۱) ملاحظه می‌شود که مجله فضای جغرافیایی در سال‌های مورد بررسی با انتشار ۲۲۳ مقاله در ۲۰ شماره، تقریباً نظم انتشاراتی را رعایت ننموده است. اما در سال‌های ۱۳۹۱ به بعد نظم انتشاراتی در این مجله رعایت شده است (شکل ۱). در این مجله از مجموع ۲۲۳ مقالات، تمامی مقالات به زبان فارسی نوشته شده است.

جدول ۱- توزیع فراوانی مقالات مجله فضای جغرافیایی در سال‌های ۱۳۸۹ - ۱۳۹۳

سال	مدرک	درصد
۱۳۸۹	۳۲	۱۴/۳۵
۱۳۹۰	۴۳	۱۹/۲۸
۱۳۹۱	۵۰	۲۲/۴۲
۱۳۹۲	۴۹	۲۱/۹۷
۱۳۹۳	۴۹	۲۱/۹۷

شکل ۱: نمودار توزیع فراوانی مقالات مجله فضای جغرافیایی مندرج در جدول شماره (۱)

جدول ۲- الگوی مشارکت نویسندگان در تالیف مقالات

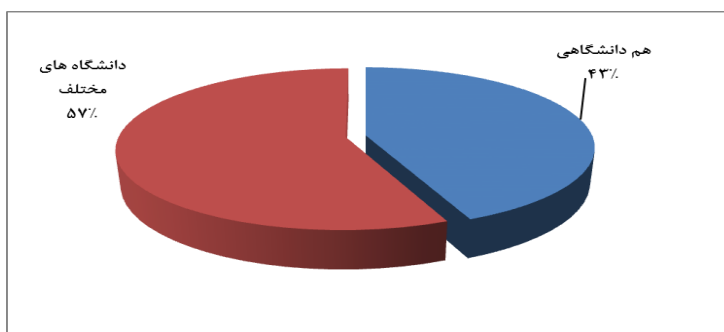
سال	چهار نویسنده	سه نویسنده	دو نویسنده	تک نویسنده	تعداد مقالات
۱۳۸۹	۳	۲۱	۱۱	۲	۳۲
۱۳۹۰	۷	۶	۱۵	۱۳	۴۳
۱۳۹۱	۱۱	۱۳	۲۱	۵	۵۰
۱۳۹۲	۱۱	۲۰	۱۴	۴	۴۹
۱۳۹۳	۱۴	۱۶	۱۲	۷	۴۹
کل	۴۶	۷۶	۷۳	۳۱	۲۲۳
درصد مشارکت	۲۰/۵	۳۴/۰۶	۳۲/۵	۱۳/۷	-

الگوی مشارکت نویسندگان

بررسی همکاری‌های علمی بر اساس مقالات و نشریات می‌تواند میزان همکاری در سطح موسسات، پژوهشگران و سطوح ملی و بین‌المللی را مشخص نماید. مشارکت‌های علمی در سطح حوزه‌های علمی و رشته‌های مختلف متفاوت است (Frame and Carpenter, 1979: 485). تحقیقات مختلف نشان داده که میزان مشارکت در رشته‌هایی مانند پزشکی بالینی (Katz and Martin, 1997: 15) و علوم کاربردی (Gordon, 1980: 193) بیشتر است. در جدول شماره (۲) الگوی مشارکت نویسندگان مجله فضای جغرافیایی در سال‌های مورد بررسی مشاهده می‌شود. داده‌ها نشان می‌دهد مقالات این مجله بیش‌تر به صورت چند نویسندگی است. به عبارتی تقریباً ۳۵ درصد از مقالات فصلنامه در این پنج سال به شکل سه نویسنده تالیف گردیده است. همچنین حدود ۳۲ درصد مقالات دو نویسنده بوده و ۲۰ درصد مقالات به صورت چهار نویسنده بوده است و تنها حدود ۱۴ درصد مقالات به صورت تک نویسنده می‌باشد. این اعداد بیانگر آن است که ۸۶ درصد از مقالات مجله به صورت مشارکت گروهی است و گرایش نویسندگان به نگارش انفرادی ضعیف بوده و همکاری در تالیف مقالات در این نشریه بسیار مشهود می‌باشد.

جدول ۳- توزیع فراوانی مشارکت نویسندگان هم‌دانشگاهی و بین موسسه‌ای در تالیف مقالات گروهی

شماره‌ها	هم‌دانشگاهی	دانشگاه‌های مختلف
۱۳۸۹	۱۷	۷
۱۳۹۰	۲۲	۸
۱۳۹۱	۲۱	۲۴
۱۳۹۲	۲۶	۱۹
۱۳۹۳	۱۹	۲۳
درصد	۵۶/۵	۴۳/۵
مجموع	۱۰۵	۸۱

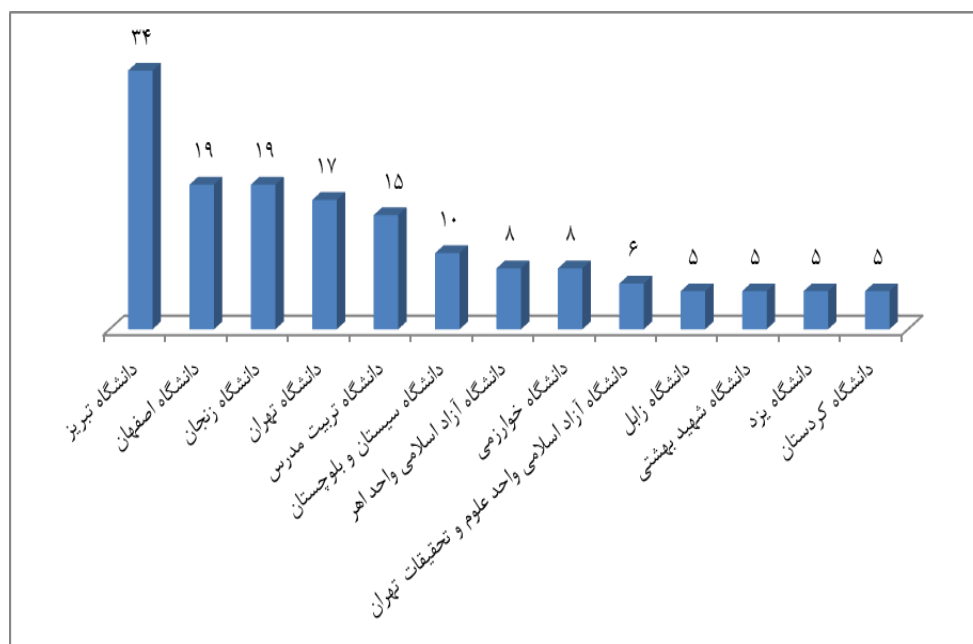

شکل ۲: نمودار توزیع فراوانی مشارکت نویسندگان هم‌دانشگاهی و بین‌موسسه‌ای

همان‌گونه که در شکل ۲ مشاهده می‌شود ۵۷ درصد از همکاران نویسندگان از دانشگاه‌های مختلف بوده است و این مساله بیانگر عدم مشارکت گروهی بین‌دانشگاهی نویسندگان این مجله است و نشان می‌دهد نویسندگان بیش‌تر تمایل دارند در تالیف مقالات، به صورت درون‌دانشگاهی با سایر نویسندگان همکاری نمایند.

جدول ۴- پرتولیدترین دانشگاه‌های همکار در تولید مقالات مجله فضای جغرافیایی

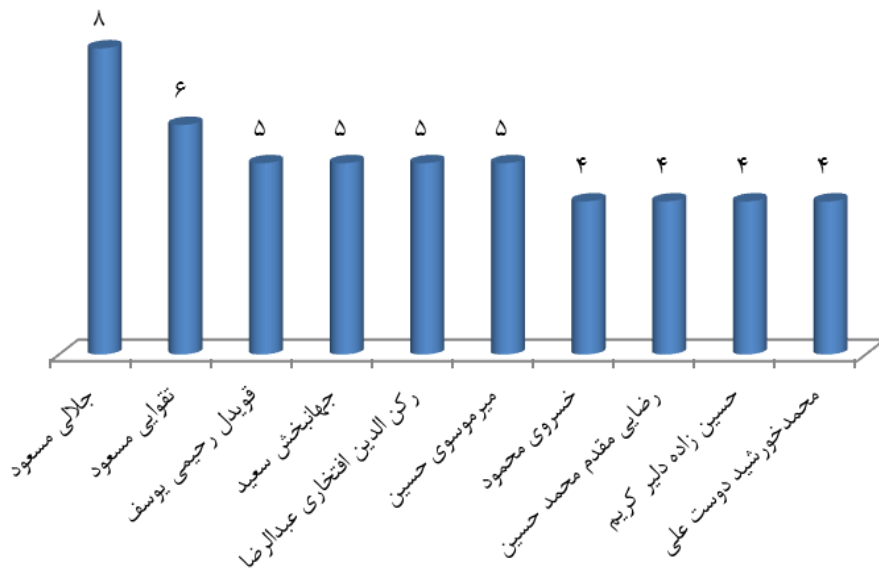
موسسه	مدرک	درصد
دانشگاه تبریز	۳۴	۱۹/۱
دانشگاه اصفهان	۱۹	۱۰/۶۷
دانشگاه زنجان	۱۹	۱۰/۶۷
دانشگاه تهران	۱۷	۹
دانشگاه تربیت مدرس	۱۵	۸/۴۳
دانشگاه سیستان و بلوچستان	۱۰	۵/۰۶
دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر	۸	۴/۴۹
دانشگاه خوارزمی	۸	۴/۴۹
دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران	۶	۳/۳۷
دانشگاه زابل	۵	۲/۸۱
دانشگاه شهید بهشتی	۵	۲/۸۱
دانشگاه یزد	۵	۲/۸۱
دانشگاه کردستان	۵	۲/۸۱

شکل ۳: پرکارترین دانشگاه‌های همکار در تولید مقالات مجله فضای جغرافیایی

نویسندگان پرکار

در شکل ۴ پرکارترین نویسندگان مجله فضای جغرافیایی به همراه تعداد مقالات و درصد مشارکت آن‌ها نشان داده شده است. با نگاهی به جدول ملاحظه می‌گردد که "مسعود جلالی" با ۸ مقاله در صدر پرکارترین نویسندگان این مجله قرار دارد و "مسعود تقوایی" با ۶ مقاله در رتبه دوم جای دارد. پس از او "قویدل رحیمی، جهانبخش، رکن الدین افتخاری و میرموسوی" با ۵ مقاله رتبه سوم نویسندگان پرکار را به خود اختصاص داده‌اند و "خسروی، رضایی مقدم، حسین‌زاده دلیر و خورشیددوست" با چهار مقاله جزو ده نویسنده پرکار این مجله می‌باشند. شایان ذکر است که رتبه‌بندی افراد در این بخش بر اساس تعداد مقالات آن‌ها صورت گرفته است و ملاک برتری مقالات آن‌ها نسبت به سایر نویسندگان نمی‌باشد. در این پژوهش کمیت مقالات مورد بررسی قرار گرفته است نه کیفیت محتوایی آن‌ها. چرا که بررسی کیفی مقالات در حیطه کاری این پژوهش قرار نمی‌گیرد.

شکل ۴: پرکارترین نویسندگان مجله فضای جغرافیایی

درجه همکاری یا DC^A

برای محاسبه نسبت مقالات دارای چند نویسنده (چند نویسندگی) از شاخص درجه همکاری (DC) استفاده شد. این شاخص نشان دهنده نسبت مقالات دارای چند نویسنده به کل مقالات مجموعه بررسی می باشد و با استفاده از رابطه زیر محاسبه می شود:

$$DC = 1 - \frac{f_1}{N}$$

در رابطه بالا f_1 = تعداد مقالات تحقیقاتی دارای یک نویسنده که در دوره زمانی مشخصی در یک زمینه منتشر شده‌اند و N = تعداد کل مدرک تولید شده در سال X می باشند (آجی فیروکی و همکاران، ۱۳۸۶: ۱۷۳).

همان‌گونه که در جدول شماره (۵) مشاهده می‌شود، درجه همکاری نویسندگان در پنج سال مورد نظر تقریباً یکسان است و تنها در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال‌های دیگر پایین‌تر بوده است و بالاترین درجه همکاری در این مجله در سال ۱۳۸۹ مشاهده می‌شود که نشان می‌دهد نویسندگان مقالات در این سال گرایش بیشتری به هم‌تالیفی داشتند. همچنین میانگین درجه همکاری نویسندگان در این پنج سال، ۰/۸۵ است.

جدول ۵ - درجه همکاری گروهی نویسندگان به تفکیک شمارگان مجله

سال	درجه همکاری نویسندگان
۱۳۸۹	۰/۹۳
۱۳۹۰	۰/۶۹
۱۳۹۱	۰/۹
۱۳۹۲	۰/۹۱
۱۳۹۳	۰/۸۵
میانگین	۰/۸۵

شاخص همکاری یا CI^1

برای محاسبه شاخص همکاری یا میانگین نویسندگان مقالات در هر سال، از فرمول زیر استفاده شده است.

$$CI = \frac{\sum_{j=1}^K j \cdot F_j}{N}$$

در رابطه بالا $F_j =$ تعداد مقالات تحقیقاتی دارای j نویسنده که در دوره زمانی مشخصی در یک زمینه منتشر شده‌اند؛

$N =$ تعداد کل مقالات تحقیقاتی که در همان دوره زمانی مشخص در آن زمینه منتشر شده‌اند.

$K =$ بیشترین تعداد نویسندگان به ازای هر مقاله در یک زمینه (آجی فیروکی و همکاران، ۱۳۸۶: ۱۷۲).

همان‌گونه که در جدول شماره (۶) مشاهده می‌شود، روند مشارکت نویسندگان در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ نسبتاً یکسان بوده و تنها شاخص همکاری شماره‌های ۱۳۹۰ مجله کمی پایین‌تر از میانگین بوده است. بالاترین شاخص همکاری نویسندگان در سال ۱۳۸۹ مشاهده می‌شود. میانگین شاخص همکاری در هر مدرک ۲/۵ بوده است. به بیان

دیگر در هر مدرک بیش از دو نفر با هم همکاری دارند. و این آمار حاکی از آن است که نویسندگان تمایل زیادی به همکاری در تالیف مقالات دارند.

جدول ۶- شاخص همکاری گروهی نویسندگان به تفکیک شمارگان مجله

شاخص همکاری نویسندگان	سال‌های مجله
۳/۰۹	۱۳۸۹
۱/۸۳	۱۳۹۰
۲/۶	۱۳۹۱
۲/۸۱	۱۳۹۲
۲/۷۵	۱۳۹۳
۲/۶۱	میانگین

نتیجه‌گیری

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که در سال‌های ۱۳۸۹-۱۳۹۳، در مجموع ۲۲۳ عنوان مقاله در مجله فضای جغرافیایی به چاپ رسیده است. الگوی مشارکت نویسندگان حاکی از آن است که ۸۶ درصد از مقالات با همکاری چند نویسنده و تنها ۱۴ درصد مقالات تک نویسنده بوده است. ۵۷ درصد از همکاران نویسندگان از دانشگاه‌های مختلف می‌باشد و این مساله بیانگر عدم مشارکت گروهی بین‌دانشگاهی نویسندگان این مجله است. دانشگاه تبریز با تولید ۳۴ مقاله در صدر پرتولیدترین موسسه همکار در این پنج سال مورد بررسی قرار دارد. به عبارت دیگر نویسندگان دانشگاه تبریز ۲۰ درصد از مقالات این مجله را به خود اختصاص داده‌اند. در میان ده نویسنده پرکار مجله فضای جغرافیایی، "مسعود جلالی" با ۸ مقاله در صدر پرکارترین نویسندگان این مجله قرار دارد. میانگین درجه همکاری نویسندگان در این پنج سال، ۰/۸۵ است. در تمامی سال‌ها به غیر از ۱۳۹۰ درجه همکاری نویسندگان بیش‌تر از میانگین بوده و نشان می‌دهد که نویسندگان مجله بیش‌تر به صورت گروهی و چند نویسنده‌گی به تالیف مقالات پرداختند. روند مشارکت نویسندگان در سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۳۹۳ نسبتاً یکسان بوده و تنها شاخص همکاری شماره‌های ۱۳۹۰ مجله کمی پایین‌تر از میانگین بوده است. بالاترین شاخص همکاری نویسندگان در سال ۱۳۸۹ مشاهده می‌شود. میانگین شاخص همکاری در هر مدرک ۲/۵ است. به بیان دیگر در هر مدرک بیش از دو نفر با هم

همکاری دارند. و این آمار حاکی از آن است که نویسندگان تمایل زیادی به همکاری در تالیف مقالات دارند. امید است مجله فضای جغرافیایی در آینده‌ای نزدیک به ضریب تاثیر بالایی در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام که متولی ارزیابی نشریات کشور است، دست یابد و ارزش علمی خود را دو چندان نماید در نتیجه پیشنهاد می‌شود نویسندگان در تالیفات خود از مقاله‌های به روز بیش‌تر استفاده نمایند، همچنین استناد به مقاله‌های این مجله نیز مورد توجه قرار گیرد. علاوه بر این انتظار می‌رود نویسندگان این مجله همانند سابق به مشارکت گروهی در تالیف مقالات ادامه دهند تا روابط قوی در هم‌تالیفی نویسندگان مجله حفظ شود.

منابع

- آجی فیروکی، ایزولا؛ بارل، کیو؛ تگ، ژان (۱۳۸۶)، «ضریب همکاری: مقیاسی برای اندازه‌گیری میزان همکاری در تحقیقات»، (ترجمه عبدالحسین فرج پهلوی)، *پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات*، شماره ۲۳ (۱-۲)، صص ۱۷۱-۱۸۵.
- اسدی، م؛ ثقفی، س (۱۳۹۲)، «بررسی میزان هم‌تالیفی پژوهشگران ایرانی در حوزه فنی و مهندسی در سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۰»، *فصلنامه آموزش مهندسی ایران*، شماره ۱۴ (۵۵)، صص ۱۱۱-۱۳۴.
- دانش، ف؛ عبدالحجید، ا؛ افشار، م؛ موسوی‌فر، ص؛ فرهادی، ف (۱۳۸۸)، «همبستگی میان تولید و میزان همکاری گروهی دانشمندان علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی در جهان»، *فصلنامه علوم و فناوری اطلاعات*، شماره ۱۳ (۱)، صص ۵-۲۲.
- صبوری، ع (۱۳۸۲)، «مروری بر تولید علم در سال ۲۰۰۳»، *رهیافت*، شماره ۲۳، صص ۲۳-۲۱.
- کومار، کریشان (۱۳۷۴)، «روش‌های پژوهش در کتابداری و اطلاع‌رسانی»، (ترجمه فاطمه رهادوست)، تهران، کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران.
- علی‌نژاد چمازکتی، ف؛ میرحق‌جو لنگرودی، س؛ رحیمی، ف؛ کهندل جهرمی، م (۱۳۹۳)، «بررسی شاخص‌های هم‌تالیفی در مقالات مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی در پایگاه استنادی علوم جهان اسلام ISC طی سال‌های ۲۰۱۲-۲۰۱۳»، *مجله انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی*، شماره ۴۹ (۱۰)، صص ۱۶۵-۱۸۱.
- نوروزی چاکلی، ع؛ نورمحمدی، ح (۱۳۸۶)، «وضعیت تولیدات علمی ایران و کشورهای منطقه در سال ۲۰۰۵ و ۲۰۰۶، بر اساس آمار موسسه اطلاعات علمی (ISI)»، با همکاری علی اعتمادی فرد، اسماعیل وزیری، تهران، مرکز تحقیقات سیاست علمی کشور.
- همایی، ب؛ سلیمانی، ر؛ افشار، ا (۱۳۹۰)، «تحلیل استنادی مقالات فصلنامه معرفت فلسفی (شماره های ۱-۳۰)»، *پژوهش*، شماره ۳ (۱)، صص ۱۷۵-۱۹۴.
- Frame, J. D., Carpenter, M. P., (1979), "International research collaboration", *Social Studies of Science*, 9(4): 481-497.
- Glänzel, W., Schubert, A., (2001), "Double effort=double impact? A critical view at international co- authorship in chemistry", *Scientometrics*, 50(2): 199-214.
- Glänzel, W.; Schubert, A.; Czerwon, H. J.,(1999), "A bibliometric analysis of international scientific cooperation of European Union (1985-1995)", *Scientometrics*, 45 (2): 185-202.

- Gordon, M. D., (1980), "A critical reassessment of inferred relations between multiple authorship, scientific collaboration, the production of papers and their acceptance for publication", *Scientometrics*, 2(3): 193-201.
- Hill, K., (2006), "University in the US National Innovation System", Arizona , Arizona State University.
- Katz, J. S.; Martin, B. R., (1997), "What is research collaboration?", *Research Policy*, 26 (1): 1-18.
- Leydesdorff, L., Wanger, C.S., (2008), "International collaboration in science and the of a formation core group", *Infometrics*, 2(4): 317-325.
- Lewison, G., Fawcett-Jones , A. Y., Kessler, C., (1993), "Latin American scientific output 1986-91 and international co-authorship patterns", *Scientometrics*, 27(3): 317-336.